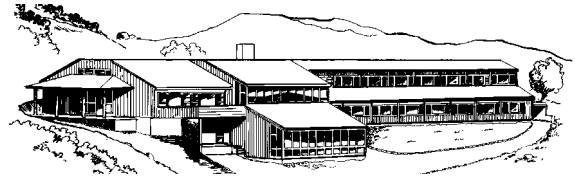

Dyrkolbotn Fjellstove as

Dyrkolbotn 119
5994 VIKANES

Leirskole og gjestehus

Tlf: 90 68 01 00
Gjestar/elevvar: 90 58 01 00
www.dyrkolbotn.com
Org.nr. 917438129mva

Til Kunnskapsdepartementet

HØRINGSUTTALELSE OM ENDRING I OPPLÆRINGSLOVEN **Lovfesting av plikt til å tilby leirskoleopphold**

Vi har drevet leirskole i over 40 år, og elsker det.
I første omgang ble vi glade for at elevene skulle få lovfestet rett til å reise på leirskole.

Men etter å ha forstått hvordan den nye ordningen virker, og etter nøyerere ettertanke, har vi kommet til motsett konklusjon: Den gamle ordningen er bedre for alle parter, både for elever, leirskoler og kommuner.

Det er bedre å ha frivillige leirskoleopphold med øremerkede statstilskudd som gir trygghet for lønn til leirskolelærerne, enn å ha en lovpålagt gratis-ordning, der alle pengene til ordningen har «forsvunnet i rammetilskuddet», og det er uklart hvor mye som vil bli betalt ut igjen derifra og kan brukes på den enkelte leirskole. Usikkerheten for leirskolene blir for stor.

Tanker om det øremerkede statstilskuddet

Staten bevilger øremerkede tilskudd til leirskoleopplæring over kap 225 post 66. Det brukes hovedsaklig til lønn til leirskolelærere. Hver klasse fikk 16.087 kr i 2017. Men hvis klassen hadde mer enn 22 elever, fikk de to tilskudd, altså til to leirskolelærere. Små klasser kunne bli slått sammen med en annen liten klasse til en gruppe, og dele på en leirskolelærer.

Dette tilskuddet på 16.087 kr var samme beløp som «refusjonssatsen». Beløpet ble utbetalt til klassens hjemmekommune, som sendte beløpet videre til leirskolenes vertskommune som dekning for leirskolelærer-lønn. (Noen vertskommuner har sendt tilleggsregning pga høyt lønnede leirskolelærere. Men det var frivillig om de ville ta ekstra-arbeidet med å forhandle med brukerkommunene om ekstrabetaling)

Frem til og med 2017 ble statstilskuddet betalt til faktiske leirskolegrupper. Men ikke i 2018.

I 2018 ble statstilskuddet utbetalt til oppdiktete gruppe-størrelser på 22 elever. Alle elever i en kommune som hadde vært på leirskole ble delt på 22 = en gruppe. Hele statstilskuddet ble fordelt på disse oppdiktete gruppene. Dermed ble «refusjonssatsen» mye større enn før, men antallet diktete-grupper ble færre enn virkelighets-gruppene. Refusjonssatsen for 2018 kan derfor ikke benyttes som en refusjonssats i oppgjøret mellom kommuner for virkelighetens

leirskolegrupper. Fordi klassens hjemmekommuner da får et stort budsjettunderskudd. Så hva skal vertskommunene da skrive på refusjonskravene sine?

Hva skjedde i 2018? Noen enkle formler ble lagt inn i et regneark for å regne ut statstilskuddet fordelt pr elev og pr 22-elevsgrupper. Slik fikk man et «automatisk» svar på fordeling av statstilskuddet pr kommune, og en slags «refusjonssats». Regneark er enklere for statsbyråkratiet enn å få innrapportert leirskoleklasser i vilt varierende størrelser som faktisk har gjennomført leirskole. (I alle fall til neste år når regnearket nå er ferdig programmert) Altså slipper Udir unna det arbeidet som fylkesmennene tidligere har gjort. Men igjen ser vi det samme som vi har sett så mange ganger før: det som er en forenkling for statsbyråkratiet, er ikke en forenkling for brukerne. Måloppnåelse tapes, og riktighet og funksjonalitet tapes.

Ordningen fra 2017 og tidligere, med en forhånds-bestemt refusjonssats pr gruppe som faktisk har vært på leirskole, bør snarest gjeninnføres. Og gjøres gjeldende for 2019.

Framtidig ny ordning

Høringsnotatet på side 21 sier at opplærings-tilskuddet i framtiden skal inngå i rammetilskuddet, og at "Dette bidrar til mindre administrativt arbeid". Det stemmer ikke.

Dersom den fremtidige ordningen både blir uten en felles refusjonssats, og med en ukjent mengde leirskolefinansiering «forsvunnet» i ramme-tilskuddet, så vil det føre til MYE mer administrasjon og byråkrati i alle kommuner. For da må hver leirskole også lage til en pris på opplæringen, på samme måten som vi til nå har laget til hver våre priser på hus og kost. Det blir et kjempestort administrativt arbeid å konstruere og ikke minst vedlikeholde en prispolitikk etterhvert som lærerlønnene forandrer seg. For SAMTLIGE av oss.

Etter at man selv har gjort seg opp en mening om sin pris, så må alle ut og forhandle med opptil flere andre kommuner (og eventuelt med private skoler/friskoler) om hvor stor refusjonen for leirskoleundervisning skal være. Men også for egne elever i egen kommune må undervisningen prises. Dette fordi det bevilges en netto sum på leirskolebudsjett i hver enkelt kommune. Moderne kommuner bruker nettobudsjettering. Det vil si at man kan bruke mer utgifter (flere lønnskroner til leirskolelærere) jo mer inntekter man kan forvente. Både eksterne og interne inntekter i budsjettet må da beregnes, ut fra ulike kriterier.

Uensartede avtaler må skrives, godkjennes og lagres, ulike refusjonskrav utarbeides, innkreving av varierende beløp. Skal hver leirskole lage sin egen «klubb» slik at faste kunder får billigere leirskole enn andre.... Kaos, tull og merarbeid på alle mann.

Etter dette er det ventelig med store forskjeller i driftsvilkår og økonomi for leirskolene. Usikkerheten og uforutsigbarheten øker. I stedet for å fokusere på kvalitet innenfor gitte prigrammer, må vi drive med forhandlinger, og passe på konkurransefaktorene. BILLIG undervisning er en konkurransefaktor.

Andre konsekvenser

Ting henger sammen. Finansiering av leirskoleundervisning vil virke inn på hvordan hele leirskoletilbudet organiseres. Og om nye folk vil få mulighet til å starte og drive leirskole.

Hvilken kommune vil ta på seg et stort ansvar, stor usikkerhet og mye arbeid som vertskommune for en ny leirskole? Forhandlinger og inntektsadministrering for leirskoler kan bli omfattende med den nye ordningen. Lovverket er fra før et hinder for gründere og idealister som ønsker å starte med leirskole. Med den nye ordningen blir hindringene enda større. Vertskommunene må alt i dag si seg villig til å ta lønnsadministrering og arbeidsgiveransvar for leirskolen, pga opplæringslova § 10-3. Både er paragrafen tvilsom ut fra overordnet prinsipp om likestilling av privat og offentlig virksomhet, og den er til praktisk ulempe for kommuner og leirskolefolk som ønsker å ha en annen arbeids- og ansvarsfordeling seg imellom.

Ja, jeg er enig i at vertskommunene må ha både godkjenningsmyndighet og løpende tilsyn med leirskoleundervisningen og kvaliteten på leirskolene generelt. Men innenfor godkjente rammer og planer bør man kunne organisere leirskolene slik som det er mest praktisk. Ut fra hvilke ressurser og kompetanse partene innehar. Mulighetene for drift av leirskoler bør være like vide som for privatskoler/friskoler. Da bør opplæringslova § 10-3 oppheves.

Jeg ser av Leirskoleforeningens høringsuttalelse at de tilbyr seg å ta et ansvar i godkjenningsprosesser for leirskoler. Men i så fall bør det kun være som innleid rådgiver for kommunene i hvert enkelt tilfelle, mener jeg. Leirskoleforeningen er en interesseorganisasjon. Foreningen står fritt til å jobbe for sine politiske meninger som flertallet bestemmer, og det gjør den. Ved noen anledninger har Leirskoleforeningen valgt å opptre mer som en fagforening for leirskolelærere, heller enn å støtte leirskole-etablerere og eiere når det har vært interessenetninger. For eksempel holder leirskoleforeningen hardt på § 10-3, og at alle leirskolelærere skal være ansatt i kommuner og ikke i «det private». Det anser jeg som et sosialistisk standpunkt. Men selv om vi er uenige i dette standpunktet, er vår leirskole medlem i foreningen. Vi verdsetter arbeidet som foreningen gjør, spesielt med informasjonsformidling, kursing og erfaringsutveksling mellom leirskoler. Men en forening er en forening, og ikke et forvaltningsorgan for produksjon av offentlige godkjenninger.

Avslutning

«En lovfestet plikt for alle skoler til å» Det er noe som skurrer i mine gamle leirskoleører, for å være helt ærlig.

Leirskolepedagogikken har noen idealer om «frihet under ansvar» og gleden ved å velge og å klare sjøl/mestre. Jeg tror leirskoleverden er best tjent med frivillighet, og tilskuddsordninger som dekker reelle utgiftene med å reise på leirskole, heller enn enda en lovfestet plikt som skal utføres med finansiering gjennom rammetilskuddet, etter en årlig alles kamp mot alle.

Jeg ser det heller ikke som et problem om plikten til å gjennomføre et leirskoleopphold kan oppfylles gjennom en ukes tur med et spesialopplegg. Det finnes noen fantastiske pedagoger ute i vanlig skole også. Kanskje noen av dem har tenkt ut et spesielt opplegg som er skreddersydd for å bringe deres egne elever et hakk videre. Slike opplegg har jeg ikke lyst til å diskvalifisere i utgangspunktet.

Vikanes, 2. januar 2018

Signhild Dyrkolbotn
Pedagogisk leder
og daglig leder